

**Cilvēku ar invaliditāti sociālās iekļaušanas konsultatīvās padomes (turpmāk – konsultatīvā padome) sēdes
Protokols Nr.1-37/1**

2014.gada 29.septembrī

Norises vieta: Dubultu prospekts 71, Jūrmala

Sanāksmes sākums: plkst. 15:00

Sanāksmi vada: Ilona Jurševska – Sociālās integrācijas valsts aģentūras (turpmāk – Aģentūra) direktore

Sanāksmē piedalās:

Gunta Anča – Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas SUSTENTO valdes priekšsēdētāja

Māris Grāvis – biedrības “Rīgas pilsētas “Rūpju bērns”” valdes priekšsēdētājs

Vita Kotāne – individuālā komersante, cilvēku ar īpašām vajadzībām sporta pārstāve

Edgars Vorslovs – Latvijas Nedzirdīgo savienības valdes priekšsēdētājs

Svetlana Sproģe – Latvijas Neredzīgo biedrības Centrālās valdes priekšsēdētāja

Pēteris Leiškalns – Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis

Danute Jasjko – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta direktore

Ineta Pikše – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta vecākā eksperte

Reinis Uzulnieks – Labklājības ministrijas ministra biroja vadītājs

Ingrīda Misūna – direktores vietniece sociālās rehabilitācijas jomā

Dace Baraka – direktores vietniece profesionālās rehabilitācijas jomā

Sanāksmi protokolē: Dace Zvaigzne – Aģentūras Kvalitātes un dokumentu pārvaldības nodaļas vadītāja

Darba kārtība:

1. Konsultatīvās padomes dibināšana.
2. Citi organizatoriski jautājumi.

Sēdes norise:

1. Konsultatīvās padomes dibināšana.

Sanāksmes dalībnieks	Informācija	Lēmumi
I.Jurševska	<p>1. Konsultatīvā padome tiek dibināta, lai, tiekoties politikas veidotājiem un politikas ieviesējiem, rastu efektīvus, inovatīvus un konkrētus risinājumus sociālās un profesionālās rehabilitācijas nodrošināšanai cilvēkiem ar invaliditāti un sniegtu priekšlikumus sociālās iekļaušanas politikas īstenošanai un attīstībai nākotnē.</p> <p>2. Aicinājums sēdes dalībniekiem sniegt savu redzējumu par Konsultatīvās padomes nepieciešamību un lomu sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu pilnveidošanā cilvēkiem ar invaliditāti. . Apvienības "Apeirons" valdes priekšsēdētājs Ivars Balodis uz Konsultatīvās padomes sēdi ierasties nevarēja, bet telefoniski informēja, ka atbalsta šādas padomes dibināšanu un labprāt iesaistīsies tās tālākā darbībā.</p>	
D.Jasjko	Sociālās politikas reformēšanas kontekstā Konsultatīvā padome ir ļoti svarīga. Būtiski, ka padomes dalībnieki ir mērķtiecīgi izvēlēti, piesaistot gan politikas veidotājus, gan politikas īstenotājus. Ideja atbalstāma un ļoti laba.	
I.Pikše	Šāda Konsultatīvā padome ir nepieciešama un aktuāla, īpaši šobrīd, kad norit sociālās politikas reformas un izmaiņas.	
I.Misūna	Vēsturiski Aģentūra jau ir sadarbojusies ar nevalstiskā sektora organizācijām, kas pārstāv cilvēku ar invaliditāti intereses. Pozitīvi vērtējama iespēja tikt vienlaikus ar dažādu mērķa grupu (visu, kurām Aģentūra sniedz pakalpojumus) pārstāvošām organizācijām un Labklājības ministrijas (LM) pārstāvjiem.	
V.Kotāne	<p>Aģentūrai būtu jāveidojas par atbalsta punktu un vietu, kurā tiek risināti un atbalstīti netradicionāli pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti – fiziskās aktivitātes un sports. Nepieciešama LM sapratne un atbalsts cilvēku ar invaliditāti sportisko aktivitāšu centra izveidei Aģentūrā. Priekšlikums LM pārņemt cilvēku ar invaliditāti sportu savā pārziņā.</p> <p><u>I.Jurševska</u> – priekšlikums šo jautājumu detalizētāk pārrunāt nākamajās Konsultatīvās padomes sēdēs.</p>	
M.Grāvis	<p>Aģentūra ir labs resurss, kas netiek pilnībā izmantots. Būtu jādomā, kā Aģentūras pakalpojumus vairāk varētu izmantot cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem. Ar Konsultatīvās padomes starpniecību varētu sniegt savu redzējumu un idejas gan sociālās politikas, gan Aģentūras attīstībai nākotnē.</p> <p><u>I.Jurševska</u> – Aģentūras darbība nākotnē varētu tikt virzīta arī uz pakalpojumu sniegšanu cilvēkiem ar smagākiem garīga rakstura traucējumiem, jo arvien grūtāk kļūst motivēt Aģentūras šī brīža mērķa grupu izmantot profesionālās rehabilitācijas (apgūt izglītības programmas) pakalpojumus Aģentūrā (Jūrmalā), tādēļ nozīmīga kļūs pārorientācija no kvantitatīviem rādītājiem uz kvalitatīviem, iekļaujot un piedāvājot Aģentūras pakalpojumus smagākām mērķa grupām. Šobrīd Aģentūra vēl nav gatava nodrošināt pakalpojumus cilvēkiem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, jo trūkst atbilstoši sagatavota personāla un infrastruktūra nav pielāgota, taču esam atvērti idejām un dalībai dažādos projektos nākotnē.</p>	
G.Anča	Konsultatīvā padome ir vajadzīga lai, pirmkārt, ievērotu ANO konvencijā noteikto, ka lēmumi, kas attiecas uz cilvēkiem ar invaliditāti, tiek pieņemti ar šo cilvēku līdzdalību. Padomes sastāvs liecina par pareizu virzību, jo,	

	atšķirībā no citām līdzīgas jomas padomēm, sastāvā ir iekļauti arī sociālās politikas īstenotāji un “lietotāji”. Svarīgi būtu ne tikai orientēties uz nākotni un sociālās politikas attīstību, bet arī pārrunāt, mainīt un uzlabot esošo situāciju jau tagad. Konsultatīvās padomes viedoklis un priekšlikumi varētu tikt iesniegti Invalīdu lietu nacionālajā padomē.	
R.Uzulnieks	Konsultatīvā padome nepieciešama, lai sniegtu iespēju LM sadarboties un uzklaut nevalstiskā sektora viedokli sociālās politikas jautājumos. Aģentūras infrastruktūra ir labs potenciāls attīstībai jaunā līmenī.	
P.Leiškalns	Tuvāko gadu izaicinājums būs deinstitucionalizācijas (DI) stratēģijas ieviešana Latvijā. Būs grūti mainīt sabiedrības un cilvēku attieksmi un stereotipus. Sabiedrībai kopumā būs nepieciešama katra cilvēka (atbilstoši spējām) iesaiste iekšzemes kopprodukta radīšanā un aktīvajā ekonomiskajā dzīvē. Vienlaikus būtisks faktors no sociālās atstumtības viedokļa ir nodrošināt cilvēkiem ar invaliditāti tiesības nebūt izstumtiem un iesaistīties sabiedriskajā dzīvē. I.Jurševska – Cilvēktiesību interpretācija var būt dažāda un bieži vien cilvēki Latvijā cilvēktiesības interpretē kā iespēju atteikties no valsts apmaksātas profesionālās rehabilitācijas, neiesaistīties un neatrasties darba tirgū, tai skaitā nebūt aktīviem sabiedrības locekļiem, bet saņemt tikai pabalstus un pensiju. G.Anča – Arī Eiropas pieredze rāda, ka cilvēki nevēlas strādāt, ja ir iespēja saņemt pensiju.	
S.Sproģe	Pozitīvi, ka nevalstiskā sektora organizācijas tiek uzrunātas un uzklautas. Aģentūra piedāvā ļoti maz pakalpojumus neredzīgiem cilvēkiem. Konsultatīvās padomes ideja ir atbalstāma jaunu ideju un papildu iespēju apzināšanai. Attiecībā uz cilvēku vēlmi strādāt, bieži vien cilvēki nevēlas strādāt, jo ir iestājusies bezcerība. Latvijā trūkst pielāgotu darba vietu cilvēkiem ar invaliditāti. I.Jurševska – nākamajās padomes sēdēs būtu pārrunājams jautājums par iespējām saņemt sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus neredzīgiem cilvēkiem.	
D.Baraka	Aģentūras mērķa grupas vidū ir izteikts motivācijas trūkums izmantot profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus. Konsultatīvajā padomē varētu pārrunāt idejas, kā motivēt mācīties cilvēkus ar invaliditāti, kādas mācību iespējas (izglītības programmas) piedāvāt, lai pēc apmācību beigšanas cilvēks varētu iesaistīties darba tirgū.	
E.Vorslovs	1. Priekšlikums Konsultatīvajā padomē iesaistīt pārstāvjus arī no citām valsts iestādēm, kas sniedz pakalpojumus cilvēkiem ar invaliditāti (Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA), Nacionālā rehabilitācijas centrs “Vaivari”), lai paplašinātu jautājumu loku. Piemēram, NVA varētu attīstīt cilvēku ar invaliditāti darba biržu, savukārt Konsultatīvā padome informētu darba devēju pārstāvjus un sabiedrību par cilvēku ar invaliditāti nodarbinātības jautājumiem. I.Jurševska – šī Konsultatīvā padome vairāk būs orientēta uz Aģentūras sniegto sociālās un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstību un pilnveidi, taču nepieciešamības gadījumā var tikt uzaicināti arī pārstāvji no citām valsts iestādēm.	

	<p>2. Latvijas Nedzirdīgo savienībai izveidojusies laba sadarbība ar LM un Aģentūru, taču jāatzīmē, ka plānotie grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, nosakot, ka Aģentūra nodrošina profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus cilvēkiem ar smagu un ļoti smagu invaliditāti, liegs iespēju ļoti daudziem nedzirdīgajiem cilvēkiem ar 3.invaliditātes grupu, kam ir intelektuālās attīstības traucējumi un, kas balansē uz robežas starp 3. un 2.invaliditātes grupu, saņemt profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus. Iespēja izmantot profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus šiem cilvēkiem ir nozīmīga, jo parastās profesionālās skolās viņi mācīties nevar.</p> <p>I.Jurševska – grozījumi Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā vēl nav pieņemti, un kopā ar LM tiek meklēti risinājumi, kā cilvēkus ar 3.invaliditātes grupu neizslēgt no profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēju loka, vienlaikus nosakot, ka pakalpojumus cilvēki ar smagu un ļoti smagu invaliditāti varēs saņemt prioritāri.</p>	
--	--	--

2. Citi organizatoriski jautājumi.

<p>I.Jurševska</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Priekšlikums Konsultatīvās padomes sēdes organizēt pēc nepieciešamības, bet ne retāk kā 1 reizi ceturksnī. 2. Sēdes tiks protokolētas un protokols pēc apstiprināšanas ievietots Aģentūras mājas lapā www.siva.gov.lv 3. 2 nedēļu laikā tiks izstrādāts Konsultatīvās padomes nolikuma projekts un nosūtīts saskaņošanai padomes biedriem. 4. Nākamā Konsultatīvās padomes sēde plānota š.g. decembrī, un pirmais darba kārtības jautājums – iepazīšanās ar SIVA sniegtajiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem to sniegšanas vietās. 	<p>Priekšlikums tiek atbalstīts.</p>
---------------------------	--	--------------------------------------

Sanāksmes beigas: plkst. 16:30

Sanāksmes vadītāja

I.Jurševska

Protokolētāja

D.Zvaigzne